

CSIKI HIRLAP

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Előfizetési árak:

Égész évre 8 K, fél évre 4 K, negyed évre 2 K. A hirdetésekért első díj szerint számítjuk. — Egyes szám ára 20 fillér.

—: Megjelenik minden szombaton. —:

Főszerkesztő:

PÁL GÁBOR

Szerkesztő:

KÁDÁR FERENC

Felolvasó szerkesztő:

Dr. GÁL JÓZSEF

A lapba szánt közlemények

és cserélpéldányok a szerkesztő címére (Csikszereda, Apály-u. 3.) az előfizetési díjak pedig Dr. Gál József ügyvéd címére küldendők.

Kéziratokat nem adunk vissza. — Nyitlert sora 20 fillér.

Az esküdtszék reformja.

Balogh Jenő igazságügyminiszter törvényjavaslatot terjesztett az országgyűlés elé esküdtszékünk novelláris reformálása iránt. — Messze kiható, közéletünk egyik nagy horderejű intézményét igyekszik a törvényjavaslat nemcsak megnyirbálni, hanem alapjaiban megsemmisíteni.

Igaz ugyan, hogy esküdtszékünk alapintézménye több kevesebb irányban hiányt szenved, — de az igazságügyminiszter betervezett javaslata nem hogy ezen hiányosságokat pótolná, hanem magának az intézménynek alapjait forgatja fel; külső formáltatásban bővít, de lényegében keveset ad.

Csak futó pillantást vessünk az 1897. évi XXXIII. t. c. indoklására, — csak tekintünk végig a többi európai államok esküdtszékeinek intézményein, föltétlenül arra a szomorú meggyőződésre kell jussunk, hogy ezzel a javaslattal, ha törvényerőre emeljük, az intézmény hiányait nemhogy orvosoltuk volna, hanem kibővítettük.

A főben járó deliktumok elbírálása, — a népiéletben gyökerező alapelvek szerint a nép joga, — máma nemzetjog. Figyelemmel a hatáskörébe utalt bűncselekmények sajátos természetére, az azokban rejlő sokszor, sőt legtöbbször esetlen azokat előidéző szociális viszonyokra, néphitre, fanatizmusra, melyet semmi esetre sem képes egy a rideg paragrafusok közé temetkezett bíró átérteni, a törvényhozás minden államban az állampolgárok erkölcsi érzéke és becsülete védő paizsa alá helyezte az ezekért való büntetőjogi felelősség kérdésének eldöntését.

Esküdtszékünk hiányai nem az intézmény alapjaiban, hanem az azokra felépített formáltságok egyes helytelen beállításában voltak és vannak. — Nem azért rossz valamely intézmény, mert Haverdákot mentett fel, s mert a munkapárt törvénytelenésekre vetemedett Tiszját az elkeseredés okozta izzó szenvedélyében, valaki megfenyítette, és ezen cselekmény vádjában nem bűnösnek mondatott ki, hanem mert nem szolgálja az intézmény valódi célját.

Hogy pedig valamely intézmény céljainak megfelele, azt nem subiekív okokból kell magyarázni, — hanem azon eszközökből melyekkel ezen célt megvalósíthatni.

Az esküdtszék eszközei első sorban a nemzet maga az állampolgáiraiban, mint esküdtbíró-ság.

Ha a polgárok nem elég intelligensek ahhoz, hogy valamely bűncselekmény tényálladáki elemeit a főtárgyalás adataiból kihámozzák, — akkor önmagukban rejlik a hiba s nem egy intézmény alapjaiban.

Nem való nekünk az angol esküdtszék mintája, mert ahöz nincsen megfelelő műveltségű elég esküdtbíránk.

A javaslattal beállítanak a jövő esküdtbírák közé egy szakbíró, a főtárgyalási elnököt.

Minő garancia vádolt számára a védelem részéről ellenőrizhetetlen, egyedül a főtárgyalási elnök becsületességére támaszkodó jogászi magyarázat, melyekre ezáltal is ép úgy szükség lesz, mint addig volt? A leglekiismeretesebb bíró is fejtegetéseiben igyekszik az esküdtseknek a bűncselekményre vonatkozó, saját egyéni fellegását kidomborítani, — s az a falusi ember

aki bírálatát a tényekre építi, önkénytelenül is kényszerítve van a szakbíró felfogásához csatlakozni. Ez pedig többé már nem a meghamisíthatatlan népiélet.

Össze-vissza forgatja a tény- és jogkérdések bírálatát is a javaslat.

Az esküdtbírói ítélő bíróvá emeli fel, mintha bizony ezzel a vádlottat a büntetés kiszabása alkalmával kedvezőbb helyzetbe hozná. Az esküdtbíróknak a törvénytész tanácsában föltétlenül a szakbírókhoz kell alkalmazkodni; de nézeteltérés esetén sem tehetnek sokat, mert a három szakbíró indítványukat leszavazza.

Ehez aztán csatlakozik végül az elképzelhető-ség lehető legnagyobb jogi abszurdum, a Curia megválogatózó s egészben új ítéletet hozható joga.

Ha ezt beállították az intézménybe, akkor fölsőleges az államnak egy ilyen költséges s merőben a céltól elütő intézményt az igazságszolgáltatás keretébe beállítani, mert ezt a szakbíró-ság is el tudja intézni, s ezzel megtakarítottuk az előbbi módon kidobni szánt horribilis költségeket.

De mert az esküdtszék intézménye már szocialpolitikai természeténél fogva is közéletünkkel annyira össze font, hogy azt hatalmi érdekek szolgálatába beállítani ma már nem lehet, remélhetőleg az 1897. XXXIII. t. cikk, mint az abban lefejtett elrendelkezési nemzetjogok, polgárjog alapja sem fog összeromboltni, a javaslattól soha sem lesz törvény mert lesz s akad még ember e pártos harcban, ki tiltakozó szavát ezzel szemben felemelje s közéletünk egyik föltett kincsét a szétrombolástól megmentse.

B. L.

A „CSIKI HIRLAP” TÁRCÁJA.

Egy katona naplójából.

— A kifinó-selói csata. —

Augusztus 8-án hajnalban érkezett a Batkoviera előretolt tábori őrség vonalához a hír, hogy Fojnica irányából nagyobb ellenséges osztag közeledik táborunk felé és este 11 órakor a hogytetőt el is érte. Amint a csapatok mozdulatából kivehető, utáránya Nevsinje-Mostár. Erőssége körülbelül két hadosztály, erős várostrom ágyú felszereléssel. Felszerelési s élelmezési csapatai két kilométer távolságban követik.

Telefonon gyorsan jelentik a tábori főrség parancsnokának. A hír váratlanul jött.

Egyzsero több oldalon megharsant a harci riadó. A lepihént tábor, illogesen mozgalmas sokassággá változik át. Küldöncök szaladgálnak ide-oda, itt munitiót osztanak, amott a gefegyvereket pakolják össze mosche illő gyorsasággal, odább train csapat sorakoztatja tragisortjeit. Az élelmezési csapatok ökröket kötöznek négyesselével össze s a sanitás legio is szomorú arccal kötöző szerekkel rakogatja a mállás kosarakba. Negyed óra alatt mindnyájan a főrség előtti terep várjuk az elosztási és indulási parancsot.

Az idegesség elült a csigédget arcokról, néma melancholia szállt meg mindenkit. Nem is sejtettük, mi az oka a szokottnak nem mondható helyzetnek. Jöjjön a minek jönnie kell a bár inkább a halál, mint ez a kínos hónapok óta tartó szomorú lét, semmittevés.

Rövid idő alatt megkezdődött a felvonulás. Menet közben tábornok parancsnokunk tájékozódott a helyzetről és a csapatok előrenomulására s annak biztosítására minden védelmi intézkedést megtett.

Egy hadosztály megfelelő tüzéséggel, néhány nehéz tábori tarrakkal; sokan vagyunk s elgondoljuk, olesón nem fogjuk odaadni életünket sen.

Pisztolyomat megvizsgáltam, jól működik-e, föltényünk bőven van s ha fogy elég éles a kard, bajonett.

Legalább egy kis változatosság s aztán elvögre nem ártana egyszer valóságos háborút is végig élni.

Századom a főcsapat elővédjéhez került, azzal a parancsossal, hogy a lehető legerősebb menobten Kifinó-selói irányában vonuljon előre, a száklaszoros magaslatait foglalja el s tartás mindaddig megszálva amíg a főcsapat is támogatására felfejlődhetik. További parancsokat pedig ottan fogja kapni.

A csodás véletlen éppen két magyar zászlóaljat dobott o nehéz feladat megoldására. Mentünk, ahogyan bírtunk s a nehéz felszerelés is engedte. Alezredes parancsnokunk a felkelő nap első sugarainál a kezében levő térképet és a távoli égbenyuló magaslatokat figyelte. Idegesen kapkodott hol a táveselőhöz, hol a mellette lovagló őrnagy kabátjához. Gesztusai-ból észrevehetően mindnyájan megvoltunk győződve, hogy drukkol.

Ez a csapata is átragadt. Sem parancsot nem értőtünk, sem magunk parancsolni nem tudtunk. Elvezettettük a fejünket, pillanatra el fogott a félsz; csakugyan komoly dolog előtt állunk.

Századosom fűtyöröszött, őt úgy látszik nem izgatta a komédia. Nehányzor hátra szolt a legénységnek: „Fáradtok-e fiúk — tudtok-e jönni?”

A homlokán és arcán gyöngyözött mindenkinék az izzadság. Háromnegyed órai fárasztó ut után megérkezünk a száklaszoros alá. Hírszorzó járőrök jelentették, hogy a magaslatok ellenségtől még mentesek, azokat könnyű szerrel megszállhatjuk.

A különböző pontokra zászlóaljunk ezétszótották, míg a társ zászlóal a Vardisot tetőt szállotta meg;

Rajvonaluba fejlődve figyeltük a mélyben kanyargó utvonalat s pihentük ki az erőletett menet fáradalmait.

Szinte 4 óra is bele telt, amíg a főcsapat fel-fejlődött.

S úgy délelőtt 11 óra tájban váratlan moglepetés ért.

A kürtösök zengő trombitája pihent vezényel. A tűrsztiszi megbeszélésen a tábornok ur csodás megalógedéssel köszöntötte az egybegyűltekot.

Bumult a csapatok figyelmét, a gyors keszenlétbe helyezést és szivós munkaképességet.

Köszönetet mondott ugy a tiszteknek, mint a legénységnek, hogy ebben a nehéz időben is ilyen lelkiismeretes szorgalommal tanultak, mert bíszko volna ra, ha ezekkel a csapatokkal kellene a monarchia érdekeinek védelmére harcba szállnia s mert e szoroban e védelmi állásban, bármily tul erővel szemben sikerrel képes volna a fegyver becsülettel megmonteni!

Telhat gyakorlat volt ez is? Lepőtünk meg kapitányunk tolmácsoló szavaira! Nem akartuk hinni, hogy befejezett gyakorlat előtt állunk, hisz meg Montenegro határa ide több, mint 50 kilométer.

De itt a tilozótáinak nem kedvez a talaj. Abgól-lasen s még szomorúbb arccal sorakoztunk a visszaterésre.

Harcászati szempontból a csapatok olhelyezése, állása minden tekintetben kitűnő volt. A hadosztály ezen állásából hadostokot képes lett volna visszaverni s a nevsinjei síkrol a képtaregübia visszazoritani.

Szóval valóság esetén csatat nyertünk volna. Kifinó Selot pedig neveinkkel a törtenelem marvany lapba vőné.

Sajnos, hogy nem volt valóság, miért degradáltak megszokott gyakorlatl, hisz a taborzás keservei sem kizöbök a csatazaj és ágyadőrejnel.

Nincs nekünk már egyéb veszteni valónk, a szomorú lét s azt sem engedik gyönyörrel oda dobni az ellen fegyverőnek.

Igy gondolkodott a visszafelé vonuló csapatnak majdnem minden katonája.

A tábor sátrómege csillogott a déli napfényben, szomorú sághajjal gondoltuk a reggeli izgalmas pillanatokra. Kifinó-selot meg el-el emögötték, amikor es-téneket a tábor tüz körül panaszaink eszinkbe jutának.

Megdöbönt a szívünk, biztatott a romony, hátha a holnap valóságú válja csüggedt reményeink leg-szöböt otját.

Kifinó-selo ma is ról-d álmodozunk!

Dr. B. L.

(Vége.)

A margitszigeti ügy a Házban. A politikai világ nagy érdeklődéssel tekint a képviselőház máj ülésé elé, amelyen a napirend jelentéktelen formalitása mellett szóba kerül a margitszigeti ügy is. Gróf Tisza István már napok óta tanulmányozza a botrányos panama akcióit és nagy beszédre készül egy megrendült sürgős interpelláció kapcsán, amelyet a munkapárt valamelyik vezető tagja fog előterjesztetni. A kormány clejét vette annak, hogy a botrány az ellenzék megvilágításában kerüljön a parlament elé, mert egy hirtelen intézkedéssel megelőzte az ellenzéknek a Ház összehívására vonatkozó kérését. A képviselőház elnöki hivatalában szabályszerűen iktatták a függetlenségi kérvényét, mint minden más beadványt, amely az elnökséghez érkezik. Az elnöki előterjesztések során Beóthy Pál bemutatja a Háznak és indítványozni fogja az ellenzéki kérvénynek irattárba való helyezését.

A munkapárt körében nagy örömmel tárgyalták, hogy a hirtelen összehívással sikerült kijátszani az ellenzék szándékát. Sokan hangoztatták, hogy a jövőben, ha az ellenzék maga hívja össze a Házat, akkor se illesse meg több jog, mintha az elnökség hívja össze.

A balkáni helyzet. A szerb kormány garanciákat készült követelni Ausztria—Magyarországtól a szerb területre való albán betörések ellen. El kell ismerni, hogy a monarchia legutolsó lépése után ez a szerb követelés nincsen minden logika nélkül: Ha a monarchia Albánia protektorának járja ki magát és megakadályozza azt, hogy Szerbia Albániával és az albánokkal szemben ügy védekezze, ahogy azt jónak látja, akkor viszont Szerbia megköveteli a monarchiától azt, hogy a maga gyámoljait kordában tartsa és ne engedje meg nekik azt, hogy a szomszédokat háborgassák.

A portugál forradalom Európa legnagyobb sarkán újabb forradalmi lángok csaptak ki abból a földből, mely a portugál királyság megszüntetése óta állandóan forradalmi vadusdában van: a portugál monarchisták állítólag a szindikalista munkásokkal egyetértve, ellenforradalommal meg akarták bukztatni a köztársasági kormányt. Az érkezett jelentések szerint a tervezett revolúció következményei kiszámíthatatlanok lehetnek volna, ha a kormánynak még idejében nem sikerül tudomást szerezni az összeesküvésről és a jól szervezett fölkelésről, melyet a legutolsó pillanatban sikerült elfojtani. Hála ennek az eredménynek és gyorsaságnak, a portugál miniszterelnök egy táviratban már azt jelenthette a Párisban időző portugál külügyminiszternek, hogy csak élvezze nyugodtan tovább szabadságát, mert a köztársasági kormány a helyzet ura maradt.

Törvényhatósági közgyűlés.

Csikvármegye törvényhatósági bizottsága Csicszerében 1913. évi október hó 30-án délelőtt 9 órakor a vármegyeház tanácskozási tervében tartja öszi rendes közgyűlést.

Tárgysorozat: Törvénycíkek kihirdetése. Jelentés a számonkérésék eredményéről. Belügyminiszter ur leirata a vármegyeyi alkalmasított nyugdíjazásról alkotott szabályrendelet módosítása tárgyában. Belügyminiszter ur leirata a gyámpéztári szabályrendelet módosítása tárgyában. A közigazgatási bizottság felvétele. Törvényhatósági bizottsági tagok választásának elrendelése. Háztartási alap 1914. évi költségeloirányzata. Tisztviselői nyugdíjalap 1914. évi költségeloirányzata. Elhagyott gyermekek gyégyalapjának 1912. évi számadása. Egyesített szénpéztár 1912. évi számadása. Uralap 1911—1912. évi számadása. Orvosi fizetések szükségleti kimutatása. A járársokbeli kezelésményeztet újabb beosztása. Községi pénzkézeltés és számvitelről alkotott szabályrendelet. Hivatalos órák megállapítása. Utlevél kezelői díjnoki állás rendszeresítése. Fülöp Alajos működési pótlék iránti kérése. Szemere László szabadság iránti kérése. Vincze András kérése ingatlanok kicserélése tárgyában. Balázs Dénes vállalkozó felülvizsgálati kérésének bérlete. Bizottság kiküldése az esküdtészi tagok lajstromának összeállításához. Oklevelek kihirdetése.

II. Magánjank ügyei: Erdészeti ösztöndíj adományozása. Csiki János segélyezése. Javaslát a magyar földbirtok védelme tárgyában. Földes Zoltán kérése törlésére iránt. Gyergyóremetei árvízkarosultak segélyezése. Gyergyószentmiklósi polgári leányiskola kibővítése. A „Vigadó” nagyertermék kibővítése és átalakítása. Márton Ferenc kérése rendkívüli segély iránt. Ellenőri állás rendszeresítése. Fegyelmű szabályzat. A földmives iskola teletszabályozása. Bodó József kérése fizetés felemelés iránt. A gyergyószentmiklósi kórház felszerelésének költségei. A honvéd lakóházhoz tartozó tisztai étkező átépítése. A leányiskolai zenetanító díjazása.

1914. évi költségvetések; a) Havasi javakról. b)

Ruházati alapról. c) Lóbeszerzési alapról. d) Az iparalapról.

III. Községi ügyek: A) Csikszerecs városban: 1913. évi költségvetés. Szervezési szabályrendelet.

B) Gyergyószentmiklóson: 1912. évi számadás. Járványkórház építése. Jegyző gyakornok segélyezése.

C) Tölgyesi járásban: 1914. évi költségvetések. Tölgyes, Belső, Holló és Békás községekben. Borzéken: 1912. évi számadás. Holló és Belső község huszvizsgálói szabályrendelet.

D) Gyergyószentmiklósi járásban: Állalában: Haszonbér elengedés. Segédjegyző drágasági pótléka. Ditróban: Községi jegyző rendkívüli segélye. Mezőörök lótarlasi átalányának felemelése. Málnáspataki erdő eladása. Gyergyóújfaluban: Kölcsön felvétel. Tekerőpatakon: Ingatlan vásárlás. Várlegyen: Minimálísták községi megadótatása. Remetén: 1906. évi számadás. 1913. évi pótköltségvetés. 1914. évi költségvetések, Remete, Tekerőpatak, Kilyénfalva és Csoma-falva községekben.

E) Felcsiki járásban: Szentdomokoson: Jegyző helyettes költségeinek hordozása. Jenőfalván: Havasok bérbeadása elleni fellébezés. Madéfalván: jegyző választás elleni felebezés. Csicsóban: Ingatlan eladás. Csobolfalván: A törzskönyvezett lakosság adójának megváltása. Zsögödön: Kataszteri munkálatok költségei. Irodahelyiség bérlete. Csikszentimrén: Tenyészdíj elengedés elleni felebezés. 1914. évi költségvetések: Szentlélek, Mindszent, Csicsó, Rákos, Göröcsfalva, Vacsársói, Dánfalva, Karfalva, és Jenőfalva községekben.

F. Szépvízi járásban: Gyimesbükkön: Kérelem az elbartási szabályrendelet módosítása iránt. Felsőlokon: Községi pénztárnok fizetésének megállapítása. Csikszentmiklóson: Ingatlan eladás. Szépvízen: Jegyzőválasztás elleni felebezés. Csikszentmiklóson: Község-ház építési alap kölcsönének visszafizetése. Járványorvos költségeinek hordozása. Delcén: Kántori lak építése. 1909. évi számadások: Szentmiklós és Pál-falva községekben. 1910. évi számadások: Gyimesközéplek, Delne, Borzsova és Szentmiklós községekben. 1911. évi számadások: Gyimesközéplek és Gyimesfelsőlók községekben. 1912. évi számadás: Gyimesközéplek községben. 1914. évi költségvetések: Szentmiklós, Szentmiklós és Gyimesközéplek községekben.

G) Kászonalcsiki járásban: Csikszentsimonon: Kórovisi lakás költségvetésének díjazása. Segédjegyző fuvar és napidíjának megállapítása. Kölcson felvétel. Csútsözegen: Egyházi épületek javításának költségei. Segédjegyző fuvar és napidíjának megállapítása. Kölcson felvétel. Tusnádon: Községi közmunka kötelező megváltása. Verebesen: Törvényvár költségei. Községi közmunka részbeni megváltása. Kozmáson: Nyergestetői ünnepek költségei. Bánkfalván: Huszvizsgálói szabályrendelet. Fogyasztási adókezelő utalmazása. Jegyző lakbérének felemelése. Mezőörzési díjak törlése. 1912. évi számadás. Menasagon: Ingatlanvásárlás. Kölcson felvétel. Kászonújfaluban: Halottkémli díjak felemelése. Paplak mellékelyiségeinek ujrapiítése. Ejjelörök fizetése. Községi küldőc javadalmazása. Térülmény törlése. Régi község-ház telkének eladása. Kászon altizen: Tenyészdíj törlése (3 Jrb.) Községelyezés módjáról szóló szabályrendelet. Kászonjakabfalván: Kölcson visszatartásának rendezése. 1914. évi költségvetések: Bánkfalva, Kászonimpér, Altiz, Felitz, Lazárfalva, Kozmás és Csikszentgyörgy községekben. Ugyanaz az Altizi községeinek közös szegényalapjáról.

Esetleges indítványok és a közgyűlés napjáiig beérkező halasztást nem tűró ügyek.

Az „elemi pedagógia” köréből.

*Tekintetes szövetségi gyűlés!
Melyen tisztelt hallgatóság!*

Mi néptanítók, kiknek nagyobb tömege a falusi nép között él, tudjuk, hogy ama feltevés, mintha a tanító lenne a nép vezetője, — üres cédny, — melynek tartalmával hiába hivalkudunk.

A pedagógia nagyon széles ut Melyen az adoni körülmények között csak nehezen lehet haladni, anélkül, hogy hol a nép, hol a közigazgatás, vagy tanügyigazgatás sőt néha tanítóba ne ütközzék. A legfőbb kultúrteremtőző a nép, mint anyag, úgy áll a műveltebb társadalom közepette mint a „Guttman” szövele. Ezerféle tépi a sokféle modern érdekeszme. A tanítót képzettség alkalmassá teszi a nép vezetésére és még is nagyon ritkán éri el nemes céljait. Mert sok esetben hiányzik ama tényezőző jó akaratu közremunkálása, kiknek támogatása nélkül a nevelés-oktatás csak üresen végzett munka. Keressük csak a kapcsolatot a családientartó apa, előjáró és iskola között, mely két előbbinek célja lenne az, hogy az iskola nevelése átvitessék az életbe.

A társadalom nehéz életviszonyait tolja mindenki előtérbe s a jövőendő ember a családtól modern nevelést kap, sajnos tartalom nélkül. A külsőtől látszatra

nevelés pedig mi másban nyilatkozhatik meg, mint az elégedetlenségben. Mert nem tudván mérlegelni a család saját önmaga helyzetét, tovább szeret nyújtózkodni, mint a meddig a takarója ér.

És épen ezért szó sem lehet az egyforma nevelésről. Azon tény, hogy a falusi földmives, eldovba kézi munkával elő állított ruhancméljét, gyermekét külföldről hozott rongyba öltözteti, mint a hivatalnok, ez csak egyforma külsőségre törekvés, igény ébresztés. Amin a társadalmi rétegek szemléli és erkölcsi, egyformán szilárd alapjai építhető fel, azt a kölségekben nem lehet kiegyenlíteni.

Az elemi nevelésnek szerintem a család keretében ott kellene kezdődjék és azzal a célzattal, hogy ha a gyermekben vágyakat ébresztünk, akkor rá is szoktassuk a vágyakukat tisztességes munkával való teljesíthetése.

Érziene kell a gyermeknek azt, hogy szülői szeretik, érte lárnak s neki ezt viszonzószolgálatokkal kell kiérdemelni.

Tudnia kell a családfenntartónak, hogy az iskola az ő munkájának szakszerű előmozdítója. Továbbá azt, hogy a hivatalok és a társadalmi szókásokból kialakuló törvények mind egy jobb társadalmi és gazdasági lét kötelező előmozdító.

A szülők, nevelők, közigazgatási rendszer egymásra hatása és megnyilatkozását már kezdettől hallja a gyermek, melyek az ő világára s jövőendő kialakulására feltétlenül határozott befolyást gyakorolnak.

Ez a befolyás pedig határozottan rossz.

Rossz azért, mert ideig a népet csak teherhordó állományoknak tekintették. Jól esik hallani azt, mikor a jelenlegi belügyminiszter ezt maga is elismeri s kijelenti, hogy főtörökése az lesz, hogy a nép és a törvény végrehajtói között a helyes viszonyt felállítsa t. i. úgy, hogy a hivatalnok ne tekintse magát a megközelíthetetlen magasságban, hanem tudja azt, hogy ő van a néperért és nem a nép érte. Ha a családi életet s szülői nevelést vesszük, léptenyomon hallják, hogy nincs igazság. Nincs igazság, én is mondom. Mert a miveltebb anya gyermekei gondos ellátása helyett igen sok — és tán túlnyomó — esetben a helyett, hogy gyermekeit gondos felügyelete alatt öltöztetné fel és reggeliztetné, előbb saját fejére rakja a kazalszerű frizurát s gyermekei a gyakran változó cselédek durvaságai között nőnek fel. Nincs igazság mondja a falusi ember is. És ő is ezen elv szerint rendezkedik be. Kerülő utakon, tiltott módon keresi anyagi javait és léptenyomon összeütöközésbe kerül a törvényvel. Az igazságerzet hiánya megrendíti hitét s műveltségének hiánya miatt egyedül legyvere a szitok és boszu. Ellenséget lát mindenikben, minden intézményben és elkecserecsében egyedüli menedékhelye a pálinkás bolt. Hol a sok elkecserecsés folyományra képen boszu: líheg mindenikben és boszút áll önmagán. Elissza pénzt, rongálja egészségét, családját, álláját és ekteleen káromlásokkal megfélemlíti gyermekeit. Elvezsíti embert gondolkozását, tekintélyét s bizalmatlanságot kell családjában és embertársaiban. De sokkal mélyebben árt és vétezik Istent, önmaga és nemzetet ellen, mikor ilyen állapotban nemzi gyermekeit.

Nem joggal jaidulhat-e fel bárki, kinek önmagán kívül a más boldogulása is szeme előtt lebeget, hogy meddig tart még ennek a mostani egyforma ruházatra törekvő, de különböző lelkiműveltségű társadalomnak a süllyedése. De hát tart és tartani fog. A megingott hit és erkölcs, már nem a szeretet, hanem a kényszer által megszokásból tartja össze a családokat s a tulajdon szentségének ellökése a gyermekek kis korában tanítja hazugságra, lopásra, verekedésre és gyilkosságra. A nemzet virága az ifjúság hivalkódva jelenti ki, hogy 3—4 napra megyek az iskolába (tömlöc).

Minden mozzanatokra újabb és újabb ir egyegy új korcsmáj engedélyezése és ezeknek természetes járuléka a kisebb-nagyobb börtönök, fogházak, töbolydák, sanatóriumok költséges építése mind nagyobbodó terhetek róva azon adózó polgárookra, akik vagyonuk és becsületük életük árán támogatják a szesz jóvedelmességét s aztán a megmaradottat is kifizeti a megjavítási célzó intézményeknek. És mindezen áldozattal megtanítják koniár iparosokra a helyett, hogy ösfooglalozást fejlesztenék. Az ily irányú fejlesztés helyett ludat, tojást, tyukot adnak, hogy tanulja meg azt is, ami eddig nem létezett: „sült galamb repül a szájába”.

II.

Már most vessünk egy pár pillantást a községi közigazgatásra. És mert fokozatosan érzékenyebbek a hurok, melyeket pengetek, előre bocsátom, hogy csak a forgatagból kiragadott s már megérett tapasztalati tényeket sorolok fel.

A községi előjáróság főcélja nem lehet más, mint a község anyagi boldogulása. Az iskola által megtanított ember és törvénytisztelőre szeretettel tovább szoktatása a népek. Továbbá, hogy gondos óre legyen a köztisztaságnak és erkölcsnek.

Sajnos kell azonban tapasztalni, hogy a fel-sorolt dolgok egyes előjárások előtt még csak nem is mellékelők.

A jegyzők előtt bár liszettel hajlok meg — mégis vannak kivételek. Ő a község jogtanácsosa, de a lakoságnak ingyen egy földkönyvi számat sem néz ki. Azonban, ha bárány, csirke, lojás vagy egy zsák buza repül be úgy ajándékba, akkor már a két szó busásan van fizetve. De hogy ennyire szoba állott a falusival, még egy szekér kalaka lahozatára is kevés szántásra is fel lesz használva, melyet aztán a fink kalákába fel is vágunk, gabonáját pedig a leányok learatják. Közvyagyon, erdőt ad el kihirdetés nélkül keblileg s mint csendes társ a vevővel — a ki szintén előjáró — a faület után futkos. Nagykant jaidul; az irodai terhes munka végzésére segédjegyzőt, segédmunkást szervezet. Beteg embert halál esetre biztosít. Biztosító ügynök s a dijakat a község különdőncével szedi fel díjjal. Az iskolától, amit lehet megvonat. A mulasztási kimutatást beiktatja, a bakaterpanaszt félredobja. Vasárnap istentisztelet alatt gyűlésezik, nyílt korszomaszövetkezelt nyílt, ahol iskolaköteles gyermekek isszák le magukat, záróra nincs, a papot szidja, a vallást gunyolja. Egyszóval munkásságát kifejti minden elképzelhető módon.

A bíró! Tegyük meg itt is az illő kivételt, de többnyire a jegyző hűségese vaszala. Nincs bennük önállóság s a jegyző nélkül még egy ellen-nyugta blankettát sem mer kitölteni. A községi esküdt életéből csak egy példát hozok fel. Az iskolamulasztók bírságának fel nem hajtása alól a bíró és jegyző kibujnak azzal, hogy ok kiadták az esküdtnak behajtásra. Az esküdt vagy semmit sem csinál, vagy lezsid a fél előtt minden hatóságot és intézményt a sárka földig s végül fel vesz egy nemleges zálogási jegyzőkönyvet. Így lesz aztán egy eset, hogy t. i. sem a büntetéspénz nem foly be, sem a beiskolázás soha rendes időben nem történik meg. A tanító állítja bünbakknak a szülők elé. Mi az ördögnek írja ki mindég a maguk gyermekét, menjenek hozzá, ő igazolja és akkor töröljük a kiszabott büntést stb.

Nem volna azonban teljes a mozaik, ha megfeledekeznék az erdőőrök működéséről.

Legelőszőr azon kell bámulni, hogy a székelység egyik főkinésének kulcsát az erdőfokoló csákányt micsoda tudatlan és tág lelkiismeretű emberekre bizza a hatóság.

Órizzék az erdőt hűségesen a korszma ajtóból s míg a jegyző udvarára 2—3 értékes tonköt huzatnak be bárca nélkül, addig egy szekér gazinak eredményt faggatja a szegény embert, a ki az előjáróság felhajtására a kántornak a határlelécs kepejébe indította az egy koronát nem érő hullatát.

Mélyen tisztelt szö. gyűlés!

Ilyen körülmények teszik megokoltá azt, hogy a mindenütt elődölt és hivatalonál durván elutasított parnak hite megrendül s vizgatástólást a korszman keres.

Innen van az, hogy a földművelő és iparos irigységgel tekint a legkisebb hivatalnok helyzetére is. Soha sem jár eszébe az, hogy az ő foglalkozásában képzettebb tegye gyermekét, hanem megelhetési módját gyermekei előtt becsmérlé. Én azt tapasztalom, hogy a székely kérdli az ipart fiaiban, s leánya vágya pedig az, hogy „naccsád” legyen.

(Folyt. köv.)

Füstös Sándor,
tanító.

Közgyűlés.

A Dal- és Zeneegylet f. hó 19-én dr. Dóczy Kálmán társelnök elnökle mellett rendkívüli közgyűlést tartott. A tagok oly tekintélyes számban jelenek meg, hogy a gyűlést határozatképtelenség miatt kellett elnapolni. Elhatározta a közgyűlés, hogy az 1914. augusztus hó 13—18-ika közt Kolozsvárt tartandó országos dalosversenyen részt vesz. A költségeket részben az egylet pénztára fedezi, de e mellett számít a részbeni szándékozók áldozatkészségére, valamint közadakozásra is. Az előkészületek megtételére a közgyűlés egy 5 tagú bizottságot küldött ki, melynek tagjai lettek: dr. Ujfalusi Jenő, Zsögön Zoltán, Kádár Ferenc, Orbán Mihály és Rigó István.

Az egylet Zászló beszerzésére és az országos dalosversenyre leendő belépésre vonatkozó javaslatokat vita nélkül elfogadta a gyűlés és elhatározta, hogy közadakozás- és zászlószegek megváltásából zászlót szerez be s belép az orsz. dalos szövetségbe. A zászlóra vonatkozó határozat végrehajtását a választmány, míg a szövetségbe való belépésre vonatkozót elnök hatáskörébe utalta.

A város polgármesterének lapunk múlt számában ismereteli felkérésére válaszolólag, városi képviselőjelölteknek Orbán Mihály karnagyot és Kajtsa József rendes tagot nevezte meg a közgyűlés. Ezután 21 tag megokolt indítványára; Gyalókat Sándor főis-

pánt, az egylet körül szerzett érdemei elismeréséül, egyhangulag díszelnökké választotta. Voltak, akik az egylet ezen eljárásának politikai színezetét próbálták adni, de már maga az indítvány útját vágta minden élele feltételnek. A Dal- és Zeneegylet nem politizál, minthogy nem is politizálhat soha. Mikor valakit alapszabályai értelmében díszelnökké választ, csupán azt nézi, hogy az illető felt-e az egyletért... Vajha minél több díszelnököt lehetne is kellene választani!

Az ülés végén Winzám Miklós gazda lemondása került tárgyalás alá. A közgyűlés úgy melegen ragaszkodott a gazda személyéhez, hogy ennek hatása alatt lemondását visszavonta.

Széljegyzetek.

Haldortólással volt tele a levegő az elmúlt héten. Egy rozoga teknő gyomrában a tüzzel, rozant bordái körül a viharos tenger sós vizével, földzelen örült összevisszaságban futkosó agyremült, siró, kacago, kétségbeesett emberekkel ment ismeretlen állomás felé, nem tudva, hogy lány óráig képes megmagát föntartani a víz színién s nem tudva, hogy utjának végén mi vár a rajta gomlygo embersereg: a menekülés vagy a halál. Nyolcszáz ember ordított tüzlele nyelven, vagy bámult halálos apathiával maga elé, nyolcszáz ember állhatott volna modell a kétségbeesés szobrához. A matrócköböl kitört az „állat az emberben”, nem volt ki engedelmességen a parancsoknak, nem használt már a revolvergolyó sem. — Talán az egész hajón csak egy e g s ember volt: a Marconi távirás, aki szakadatlanul adta a vészjelket a szélroza minden irányába. Neki s a minden idők egyik legszenzibilisabb találmányának — a szikratávírnak köszönhetik a „Volturno” megmentett utasai és személyzete, hogy legalább csupasz életüket megmentették az égő hajóról.

Csodálatos kontraszt: Egy zsvásáron vett ócska, rongy, kiselezetett bárka, mely eresztékében szétesni készül, melynek fedélzetén akkora rések vannak, hogy egy eldobott cigarettavég kényelmesen be tud esni a raktárba s fel tudja gyújtani az egész patkánylésket, mentőcsónakjai nincsenek, vagy ha vannak, hát használhatatlanok, de rajta van a szent szabdló: a szikratávíró. Azok az apró villamoszirkak, melyeket egy hidegvérű ember küldött ki az óriomszürke levegőbe: hat- és félszáz embert adtak vissza az életnek. Mikor az ember az újságok tudósításait olvasta, lefellelten, hogy elismeréssel, csodálattal és némi megilletődéssel ne gondolja volna a táviró kérésziükniél dolgozó derék tisztviselőre, de meg az embéri zsenialitására is.

Meg egy momentum van, ami az embert megtölgja s ami megerősíti a nagy es szép dolgokban való hitében. Egy hajó küzdökik a megsemmisülés-sel, segítséget ker és akkor száz mertőidnyí körzetben minden hajó, amely értesül a bajról, szelpatánásig tüti a kazányát és utjából eltelve röpül a bajban levőnek segítségére. Nem kérdi a hajó nemzetiségét, nem törődik azzal, hogy a saját társasága és a másik egymással élet-halál harcban állanak, nem bánja, ha a veszélyben levők kereszties, csillagos, teholdas, vagy akarmiényen tlempiomban dicserik az Urat, csak az embert nézi, a veszélyben levő embertársat és saját életének kockázatásával rohan segíteni. Ha a szárazföldön is így dolnának le veszély esetén a faji, vallási, társadalmi s a többi az embert egymástól elválasztó korlátok... Külömben errol ne beszéljünk, ez utópia.

Kik voltak a hajó utasai? Kivándorlók. Többé kevésbé már a szárazföldön hajótört existenciák, kik eltruga maguktól a haza rögét, hajóra szálltak, hogy aztán százharminchatan halak táplálékává vájanak.

„Itt elneud, halnod kell”, mondja a költő. „Miből éljek?” kérdi a szegény ember s el kell indulni mesterszágba, Amerikába, ahol talán inkább lehet élni s nem lenyeget az éhhalál annyira, mint itthon, az árvizsújtott, csapásoktól látogatott, kiuzsorázott s a végén dobrakrudt magyar földön. A tejjel, mezzel folyó kanaan nem tud száraz kenyert sem adni, nincs föld, amit iznos karja megműveljen, — hát kivándorol. Szólik, mert a „császár”, az „állam”, a csendő, meg a földi gondviselés többi tényezőjé nem engedik szabadon menni, szólik tehát fantaszlikus utakon és módokon utlevél nélkül ki, Rotterdamba, hol felpakolják egy búzdított, rozoga ketrecbe, összeszűrlőlják hatszázadmagával, mint a heringet s aztán egy eldobott cigarettavég folytán szabad választására bízzák, hogy tüz vagy víz segítségével akar-e eljutni e siralomvögyébeöl az Ábrahám kebelébe.

A magánembert, ha esztelenül pazarol: gondnokság alá helyezik. Az állammal ezt nem lehet megtenni. Milliókat pazarolunk, legfőbbet a hadsereg-re — s maholnap nem lesz aki felhuzza. A katonamondit! Mert a világ legáltalánosabb pazarlását követjük el akkor, mikor végeszakadattan tömegben

dobjuk ki a haza testéből a legértékesebb elemet: a magyar parasztot. Nem kívándorlási törvényekkel, nem csendőrszuronnal kell itt dolgozni, nagy jó uraim, hanem a tisztességes megelhetés feltételeinek megelremtésével s akkor nem fognak jó magyar véreink a tenger hullámaival küzdőve átvitorlázni a másik világ helyett a *ndsülágra*...

A királyné sir. Négyszáz bányász holtteste lassan szenesedik az égő köszénbányában, tizenöt aszszony már megörült az izgalomtól, a kenyérkereső elvesztése miatti bánattól s aki még nem vesztette el végleg az esztét, az is az örülltség meggyéjén áll; a négyszáz holttest szenesedik tovább, — a királyné pedig sir.

Szegény királyné, ő elvívge sensitív hölgy, aki, ha megdöglik, — pardon: meghal — a kedvenc se-lyempincsié, azt is megírátja, lát miért ne siratná meg azt a négyszáz piszkos emberállatot, aki a kötelességjeltesítés martirja lett a cardiffi pokolbányában? Ti négyszáz, piszkos, köszénportot feketé, cse-nevész emberállatok, süljetek szépen saját zsirotokban egész angolosa s vizgatáljon meg az a tudat, hogy a királyné sir...

A tűz, a tűz és megint csak a tűz. Nagy hite volt a tűznek. Tűz volt a vizen, tűz volt a földben és tűz volt a levegőben. A tizenegyedik Zeppelein lég-hajó ment már tönkre, huszonegyő ember hullott le tüzés meteoroktól a földre háromszáz méter magasságból, de ez nem lényeges. A lényeg az, hogy melyik nemzet biztosítja magának a hegemoniát a levegőben, a német, vagy a francia. A nagy rex. imp. Wilhelm, az „es ist erreicht” császár tehát kiadja a parancsol, hogy új Zeppeleket kell építeni.

Egy bámulatos tulajdonság van a nagy nemzetben és ez: a határtalan szívszóság, a mellyel tüzön-vizen keresztül viszi a maga akarátát. A huszonegyő elégett ember, katonai műszóval: smarrn, épüljenek az új Zeppeleink!...

—russy.

Eszküdtzéki tárgyalás.

1913. évi október hó 21-én gyújtogatás büntette miatt vádolt Mezei György Tamás elleni bünygy tárgyalása volt. A főtárgyalást Kovács Lajos kir. tészi bíró vezette, mint bírók vettek részt Szopos Lajos és dr. Muzsnay József kir. törvényszéki bírók, a jegyzőkönyvet Szopos József kir. tészi jegyző vezette: a közvád részéről Jency László kir. ügyész, a vedelem részéről dr. Kovács Albert ügyvéd voltak jelen.

A vád tárgyat az kepezte, hogy Mezei György Tamás vádolt Ditró község határában 1913. évi július hó 30-nak éjjelen Cszik István Mártone ditró lakosnak a „Nyirensorok” nevű erdőreszében levő nagyobb mennyiségű száraz lenyőiaját és szőlőkarját 280 korona értékben szándékosan felgyújtotta.

Az esküdtek a hozzuk intézett kérdésekre adott felettelükkel vádoltat az ingó vagyon rongálás vétségében mondták ki bünösnek s ezért a kir. törvény-szék 3 hónapig fogházbüntetésre és 100 korona penzbüntetésre ítélte.

Felek az ítéletben megnyugodtak.

1913. évi október hó 22-ére szándékos emberölés büntette miatt vádolt András Janos és társai elleni bünygy tárgyalása volt kitüzve, mely azonban a tanuk nagy részének meg nem jelenése miatt elnapolatott.

1913. október 23-án a Kovács Lajos elnökle alatt, dr. Szabó Alajos és Szopos Lajos kir. tészi bírók részvetele mellett és Szopos Gaspár jegyzőkönyvvezető közreműködésével a szándékos emberölés büntettével vádolt Császár Antal Tamásé és Császár Tamásé elleni bünygy tárgyalatott. A vadat dr. Encsy Kálmán kir. ügyész, a vádoltakat dr. Fejér István ügyvéd képviselte.

Vádoltak azért krültek a vádoltak padjára, mert Romániában a Herastran községhez tartozó Vetrila nevű erdőreszen Borbely Dénes Janosé csikrákosú lakost együtt és közösen szándékosan de nem előre megfontolt szándékkal megölték.

A esküdtek Császár Antal Tamásé vádoltat mint lettest, Császár Tamásé Tamásé pedig mint bünseget mondták ki bünösnek a szándékos emberölés büntettében s ezért a kir. törvényszék Császár Antal Tamásé vádoltat — mint a cselekmény elkövetésekor fiatalokru volt — 4 esztendei fogházbüntetésre, Császár Tamásé Tamásé vádoltat pedig 1 esztendei börtönbüntetésre és 3 évi hivatalvesztésre ítélte, a vizsgalati fogságban töltött időt mindkét vádoltatnál büntetésükbe beszámította.

Az ítélet ellen semmiségi panaszt nem jelenttek.

HIREK

— **Malláth püspök doktorátusa.** A Hivatalos lap közli, hogy a király megengedte a budapesti tudományegyetem tanácsának, hogy gróf Malláth Gusztáv Károly erdélyi róm. kath. püspököt tiszteletbeli hit-tudományi doktorrá felavassa és neki a tiszteletbeli doktori oklevelet kiszolgáltassa.

— **Házasság.** Berze Árpád caikazentmártoni kir. járáshíró és Kovács Margit szegeden, 1913. évi október 19-én házasságot kötöttek.

— **Státusgyűlési képviselőválasztás Brassóban.** A brassói róm. kath. egyházközség vasárnap délelőtt tartott közgyűlést dr. Zakariás János ügyvédet, és orbai választókerület volt országgyűlési képviselőjét egyhangúlag státusgyűlési képviselővé választotta meg.

— **Kijelölés.** Az igazságügyminiszter az 1914. évi január 1-től kezdődő három év tartamára Kovács Lajos csikszereadi kir. törvényszéki bírót a csikszereadi kir. törvényszékhez a fiataloknál bírójává jelölte ki.

— **Kinevezés.** A belügyminiszter dr. Szilágyi Tibor magyaróvári főispáni titkár valóságos miniszteri segédfoglalmozónak nevezte ki.

— **Uj orvos.** Salamon Alajos, Salamon Árpád szamosújvári adótárnok fia a kolozsvári Ferenc József tudományegyetemen az orvosi szigorlatokat jeles eredménnyel kiállotta és f. hó 11-én az orvostudományok doktorává avatták. Gyakorlati évet a tordai vármegei kórházhoz sebészeti klinikáján kezdte meg.

— **Kirendelés.** Az igazságügyminiszter Baróti Sándor Dr. Munkácsi kir. járáshíróval mellett alkalmazott ügyezsi megbízottnak állandó helyettesévé rendelte ki.

— **Meghívó.** Az annak idején már jeleztük Szanatóriumú estlyre szüntetnek ma a következő szöveggel meghívók: A József Királyi Herceg Szanatórium Egyesület csikszereadi fiókja 1913. évi november hó 8-án este 8 órakor a Vigadó nagytermében a Csikszereadiban leendő "Tüdőbeteg gondozó Intézet" (dispensaire) javára táncgal egybekötött műsoros estélyt rendez. Helyárak: Páholy 10 kor. Oldalszék és I. II. sor támlaszék 2 kor. Támlaszék III. IV. sor 1 kor. 60 fillér. Támlaszék VII. végül 1 kor. 20 fillér. Állóhely 1 kor. Karzati ülőhely 80 fillér. Karzati állóhely 40 fillér. Műsor: 1. Zongora-nyitány. Előadják: Kovács Marika és Kovács Irénke. 2. Szavai: László Piroška. 3. Kibőgőn játszik Nagy Gyula, zongorán kísérő Nádasy N. Béla. 4. Kuplek. Előadják: Filip Juczka. 5. "A kis kadet" operett 1 felvonásban Farkas Imréttel. Személyek: Az estélyes, Kádár Ferenc, Jozsef, Veress Paula. Akadét, Csiky Károly, Tisztaizola, Vukár Lajos. Az operett énekzámait kísérik: Nádasy Béla vezetésével: Kiss Béla dr., Kiss Rezső, Buszek Gyula, Vencel József, Filóp Elek, Nagy Gyula, Sprence György és Ligeti Samu.

— **Uj polgármester Sepsiszentgyörgyön.** Gödri Ferenc megürült széke új gazdát kapott. Bálint Dénes árvászeki ülnök kedd óta Sepsiszentgyörgy város polgármestere. Terhes örökségre lépett az új polgármester, de általában a meggyőződés, hogy egész ember vállalta magára, a ki a város élén mindenkor helyt fog állani. Hosszu közéleti mult áll az új polgármester háta mögött. Programja nagy koncepcióról tesz tanúságot.

— **Az új eperjesi püspök.** A király, mint a hivatalos lap jelenti, Novák István munkácsi egyházmegyei áldozó papot eperjesi görög katolikus püspökké nevezte ki.

— **Földgázvilágítás az összes erdélyi vonatokon.** Az államvasutak igazgatóság, mint jelentették, kísérletet tett a kassárnási földgázna a vasúti kocsik világítására való felhasználására nézve. A kísérlet eredményeképpen most arról értesülünk, hogy a vasut legközelebb az összes erdélyi vonatok kocsijait földgázzal fogja világítani. E célból a Máv. a kocsik lámpáját lefelé egés, invertvertzerűre alakította át, mivel a földgáz csak ilyen lámpában ég teljes intenzitással. A gázt az állomásokra vaspalackokban szállítják.

— **Táncvizsga-estély.** 1913. évi október hó 25-én (ma) Csikszereadában a "Vigadó" nagytermében lesz a polg. leányiskola növendékeinek műsorral egybekötött tánciskolai záróvizsgálja. Az estély rendezője Liszer Gizella, okl. táncitanító.

— **Tanítók, mint önkéntesek.** A kormány leirt a városi és megyei törvényhatóságokhoz, hogy publikálják az új véderőtörvényből folyó rendelkezését, mely szerint az általában levő fiatal tanítók, kik mint egy éves önkéntesek bevonulnak, hogy katonai kötelezett szolgálk teyeken eloget, a mennyiben tanítói fizetésük a 800 koronát meghaladja, az ez összegben felül maradó rész nekik kifizetendő. A 800 korona fizetésük az őket helyettesítő segéd tanerőket illeti meg, ez lévén a kisebítőknék megállapított helyettesi fizetés a tíz hónapból álló tanévre. Vannak tanítók, a kik 1000—12000 korona fizetést élveznek a helyettesít 800 koronánál nem kapnak. Erre való tekintet nélkül kijár nekik a 800 koronán felül lévő összeg. Az iskolafentartó gondját képezi, hogy helyettesít alkalmazzon. A rendelkezést a törvényhatóságok szokásos módon publikálni fogják.

— **A hétalusi csángók az Árpád-szobornál.** Brassóból írják, hogy vasárnap délelőtt Brassómege hettalusi-járásnak csángó-magyarára szép formában róta le kezkeletét az Árpád-szobor előtt, mely ellen nem rég oly felháborúti merényletet követtek el az

oláhok. Körülbelül ezer csángó vehetett részt lelkesek a tanítók vezetése mellett a szobornál. Az impozáns menet beérkezve Brassóba, a bocsfalusi tizelőt-zenekar hangjainál megindult a Kolostor-utcán fel. Elragadó festői látvány volt ez a felvonulás.

— **Munkásgimnázium.** Székelyudvarhelyt az áll. főreáliskola helyiségeiben folyó hó 22-én, szerdán volt a munkásgimnázium ünnepélyes megnyitása. Ennek a városban ismeretlen intézménynek a célja az, hogy módot nyújtson a továbbképzésre azoknak, kiknek iskolázása kedvezőtlen anyagi, családi és egyéb körülmények, vagy a megélhetés gondja miatt idő előtt félbeszakad. Beiratkozhatnak tehát mindazok az iparosok, kereskedők, kishivatalnokok és bármely szakmában dolgozó munkások, nem- és kórkülbömség nélkül, kik szükségét érzik ismereteik bővítésének, műveltségük kiegészítésének s kik elég erőt és kitarást éreznek magukban arra, hogy a hosszú teli estétkből hetenkint hármát erre a célra szenteljenek.

— **Felhívás.** A Csikszereadi Dal- és Zenegyűlet ez uton hozza a tagok tudomására, hogy az egyesület dalosztálya a Kolozsváron tartandó országos dalversenyen részt vesz. Az Országos Dalosszövetség határozata folytán, az elnökség kéri a tagokat, hogy akik a versenyen részt akarnak venni, folyó évi december hó 31-ig jelentkezzen Kovács Jenő e. titkárnál. A jelenlevők kedvezményes vasútijegyre és ingyemes elszállásolásra tarthatnak igényt, jelentkezési díj: személyenkint 3 K. Ezen összeg az Országos Dalosszövetség pénztárárt illeti s a kedvezményekben csak ennek felzetése ellenében lehet részesülni.

— **Halálözás.** Csizser Áron nyugalmazott tanító folyó hó 23-án délután fél 3 órakor. 63 éves korában, házasságának 34-ik évében, a haladokli szentegyház felvétele után jobblétre szenderült. A megboldogult földi maradványai folyó hó 25-én délután 3 órakor helyezték örök nyugalomra Csiksomorlántban.

IRODALOM.

— **Brassai füzete.** Brassai Imre bekási plebános „A romániai Csángók szomorú sorsa” címen a gyergyócsanakéret kerületi papsnak 1913. szept. hó 29-én Borscséken tartott korona gyűlésen felolvasott egy tanulmányt, mely füzet alakban is megjelent. Tekintettel arra, hogy e kérdés széles körököt érdekel a rák névvel elsősorban fontos, a szerkesztőségünknek megküldött értekezést két-három jövő számunkban közöljük.

Magyarország közgazdaságának vezérérőfial. Ilyen címmel nemskora érdekes és maga nemében igen eredeti munka hagyja el a sajtót. A Danubius Kereskedelmi r.t. (Budapest, VI., Szunday-utca 93.) kiadásában megjelenő mű az ország közgazdasági vállalatának vezetőit mutatja be életrajzok és arcképek változatos, élénk sorozatában. Minthogy e műnek nemcsak szakirodalmi, hanem informatív jellege is lesz, a „Magyarország közgazdaságának vezérérőfial”-ban hű tükrét találjuk hazánk közgazdasági és hiteléletének. Joggal számíthat e mű a legszelebb kereskedelmi és pénzügyi körök komoly érdeklődésére, mert anyagát gondos körültekintéssel, nagyobbára a helyszínen gyűjtjük össze s elismert szakemberek rendezik sajtó alá azt. Nem szaraz életrajzi adatok felsorolására szorítokzik e könyv, hanem szincs, a személyek és közgazdasági tevékenységüket hűen jellemző biográfiákkal közöl, amelyekből ugy a szociológus, mint a pénzügyi szakember értékes anyagot eríthet. A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok hitelképességének megítélésére szempontjából megéppenséggel korszalkalkoló segédeszközét látunk ebben a munkában, mert eleven és pozitív adatokkal ki fogja egészíteni a mérlegben közölt holt számok alapján alkotott hitelvéleményt. Örömmel üdvözöljük ezt a könyvet, amelynek közkedveltségét már most meg merjük jósolni. Szakemberek és közgazdasági írók, pénzügyi és kereskedelmi vezérérőfial közreműködésével készült a munka s így elvárjuk, hogy nívós és értékes könyvet kapunk benne. A mű három kötetben fog megjelenni, még pedig: I. Nagyvárosok, II. Kisvárosok és III. Budapest szerint felosztva. A teljes mű ára 70 kor. de kötetenként is kapható. Az I. kötet 30 korona, a II. és III. kötet pedig külön-külön 20—20 koronába kerül.

TARKASÁGOK.

Hopp, elaludt a villany f. hó 22-én este 6 óra 18 perckor és álló kei hosszú percek a teljes sötétség barna köpönyege borult az egész városra. Két hosszú perc! Ilyenkor erzi az ember, mily reneteg az a tengervégletenség, amit időnek nevezünk. S en leejtve a kezemből a sok botrányos hűhótól bezongzó újságot odaszaladok az ablakomhoz s hebeblumlvla s a sarkon piszkáló két árva gyertyába, aminek lángjánál melegíti a maronis utcagyermek fázó ujjabogyeit, s e két hosszú perccel át kéjelgek a gondolatnál, milyen nagyzerű is az ember, aki, ime, titkos energiák lüderca táncát fogja be, hogy világítson neki az éjjeli sötétben. És érzem e két percek alatt, mily irtoztos a sötétség, a renyhe sulyu alaklatlan sötétség és mily boldogító a világosság, amit azívoK a szememmel és amit élek a lelkeimmel. És amint lassan, piolgyva megérsődök az áram, szinte jól esik ez a kis érdekeség. És kizelcsődök előttem a két perc. Mi minden ténthetett az alatt a városban... A borboly éles kése megakadt egy szörűs ábrázaton, az útleletek tolongó vásárlói egymás tyukszemére hágtak, és a forrásig melegedett tej kifutott a sprobhelyten égzszakadás, földin-

dulán, mindenki szalad gyertyáért, és... és... a kisaaszony meg a gavaléria... cainálnak valamit... ki tudja, mit...

SZERKESZTŐI ÜZENET.

F. Z. Sajnáljuk nagyon, de most még nem szólhatunk a jelzett műről semmit, mert nem láttuk. Mily helyt azonban kezünkbe került valami módon, és z-s é g e l tesszük szövé. Szivesen helyet adunk stereotip szövegű ismertetésnek is, csak tessék beküldeni.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL. *)

Tekintetes szerkesztőség!

A „Csiki Hírlap”-ban a Tusnádfürdő ügyével foglalkozva, rólam is említés történt, úgy hogy szükségem tartom a szopt. hó 7-iki fürdőszövetkezeti közgyűlésen általam koncipált és előadott tervezetre nézve a következőket közölni:

En ezen közgyűlésen, mint Dr. Bánffy Albert hitbizományi képviselője jelentem meg és miután láttam, hogy a fürdő finansális viszonyai lehető legkedvezőtlenebbek és véleményem szerint a kibontakozás iránya nem helyes, azokból azon tervet, illetve eszmét hoztam fel, hogy a szövetkezet alakuljon át részvénytársasággá, mely részvénytársaságban maga az állam, mint aki ugyis, mint hitelező érdekelve van, 250.000 koronával vegyen részt és még 150.000 koronát vegye a szövetkezet tagok jegyzéknek, alapul vege erre minden egyes szövetkezeti tagnál a Tusnádfürdőn való vagyonértékének 25 százalékát.

Ezen tervet alapelveül az szolgált, hogy a kincstár több, mint 300.000 koronával a fürdőnél érdekelve lévén, mint hitelező, hogy poros lépéseket elkerüljön és mégis pénznek egy részébe hozzá jusson, szivesen fog ezen tervbe bele menni. A szövetkezeti tagoknak pedig ismet kellemesebb lesz néhány ezer korona befizetésével a most őket egyetemleg terhelő adósságtól megszabadulni.

Tervemet a közgyűlés folyamata alatt Dr. Künnlével közöltem, utána számítottunk és együttesen tárgyszítottuk elő és a közgyűlés nagy része élen Vajna István előnkkel igen ürült tervezetnek.

Ekkor mondták a szintén jelenlevő Ince Lajos és Gál Elek szövetkezeti tagok, hogy nekik sokkal nagyobb tervük van, ók egymillió kétszáz ezer koronát akarnak összehozni részvénytársasági alapon. Erre mindnyajnan azt mondtuk, hogy örülnénk, ha az lehetséges volna, de a mai pénzviszonyok között, hogy egy fürdőállalat finanszírozására ily magas összeget összehozhasson, az lehetetlenség.

Véleményem az, hogy a Gál Elek és Ince Lajos urak tervét keresztül vinni lehetetlenség ez idő szerint és ha a szövetkezet elmulasztja a természetes alapon álló és kisebb szerű tervezetnek keresztül vitelet, úgy nagyon nehezen fog finansális viszonyából rendbe jönni, amint az kívánatos volna és igen célzatu volna most ezen tervet megvalósítani és aztán próbálni meg, midőn már az intézet biztos alapokon nyugszik, azt a tervezett nagyobb szabásu vállalatot megvalósítani.

Tisztelettel:
Dr. Miklós József.

Ujabb hozzászólás a „Tusnádfürdő Részvénytársaság” kérdéséhez.

A nagyfontosságú ügy érdeméből folyólag közönlettel tartozunk Künnlé ügyvéd urnak, hogy felhasználásával hozzájárult Tusnádfürdő Részv. társaság ügyének lendületéhez! Azt azonban le kell szögeznünk, hogy mi tudunk szerint soha és sehol se nem irtuk, se nem mondtuk, hogy határozat volna a mai Tusnádfürdő szövetkezetnek részvénytársasággá alakulása. Tehát ily értelmű hírlapi pertracta fölösleges is. Mi csak hivatalos és hiteles megbízatásunkat dokumentáltuk. — Az sem fedi a valóságot, hogy a szeptember hó 7-iki közgyűlés bármely irányban megbizta volna az igazgatóságot. Nemi is bizhatta; hisz az egész ügynek szonyegre hozatala gyűlés bezárasa után történ. Tehát a Künnlé ügyvéd ur lejegletése is csak pium desiderium volt s bár nem maradt volna annak!

Hoc erat demonstrandum.

Mi már több egy évnél oly biztos alapokat létesítettünk a másfélmillió R. T. összehozásához, hogy a legszebb reményeink czúszk az elé. Itt is, mint a szept. 7-iki közgyűlésen csak kis túrelmet és csendes várakozást kértünk.

Gaal Elek.

A következő sorok közlésére kérték fel:

A „Csiki Hírlap” 42-ik számában egy cikk jelent meg, mely dörgés-dübörgésnek nevezi az iparos-ság jogos felzudulását a naponta megisméltűdó mé-

*) E rovat alatt közlétekré felelősséget nem vállal a Szerk.

lánytalanságokért az iparos tanonc iskola ügyeiből kifolyólag. Hogyis nem dübörgnének, mikor már odáig jutottunk, hogy a sok büntetés arra a gondolatra készlet, hogy ne tartunk tanoncot, mert többé nincsenek rendelkezési jogaink se fölöttük, sőt még részünkre is gyámolítók lesznek kirendelve, mert rendnek muszáj lenni. Hiszen igaz az, hogy az iskola nagyon szükséges arra, hogy számíttással élő művelt iparost neveljen, de nem hiszünk, hogy az volna a rendeltetés, hogy azt az amugy is sanyargatott viszonyok között élő iparosmestert a tanoncáért árvereztesse, vagy pláne bezárassa.

Nem mondom, a hol rossz akarat nyilvánul, vagy ellenszégülése a törvénynek, ott sújtson az arra érdemesekre az igazság keze, azonban méltányosnak is kell lenni egyes esetekben, mert az iparos tanonciskola nem a végrehajtó szerepét van hivatva betölteni.

Különböztet azért van a dörgés dübörgés leginkább, hogy az igazgatóság annyira ragaszkodik a §-ok betűszerinti betartásához, hogyha például valamelyik tanuló 5 perccel meg talál késni, azért a mestert büntetik még akkor is, ha nem az ő hibájáért történt, továbbá, ha esetleg az előadásról a tanonc elmaradt ipari okokból, következő előadásról már nem lesz tudomásul véve, ha próbálja is a mester igazolni, mert nem jelentették, illetve kérték az elmaradást előre, de hát lehet-e azt kívánni, hogy az az iparos, kinek, mondjuk, egy előre nem látott munkája akad, előbb kérje ki a tanoncot az iskolából és csak azután fogadjon el a megbízatást, vagy ha esetleg a tanoncot nem engedik el, akkor ne dolgozzék, mert jó, hogy nem a tanonc végezi el a vállalt munkákat, de a mesternek a keze alá segít és sok esetben nélkülözhetetlen.

Hogy a mulasztásokat kezelő urak a cikk írója szerint garmadába gyűjtik a mulasztásokról a kimutatásokat, bizony elég baj, mert ez mind a szegény iparos mester bőrére megy, azonban a „rendnek muszáj lenni” jelszó helyett több méltányosságot kérünk és akkor a dörgés-dübörgés megszűnik.

Biró József.

Árverési hirdetmény.

Alírott csődtömeggondnok közhírré teszi, hogy vagyonbukott Jakab L. Gyula csikszeredei kereskedő cég csődtömegéhez tartozó, s a csődlettár 1—7. sorszáma alatt lévő házi butorok és a 8—2225. sorszámozott felsorolt 39503 kor. 09 fillér beszerzési értékű és 20221 kor. 66 fillérre becsült divatárak és üzleti berendezés 1913. évi november hó 8-ik napján zárt és nyilvános árverés útján el fognak adni.

A házi butorok tételeként november hó 8-án délelőtti 10 órájától kezdve adatnak el.

Bolti árak pedig egy tömegben, tömeggondnok irodájában november hó 8-án délután 4 órakor a zárt írásbeli ajánlatokat követő nyilvános szóbeli versenytárgyaláson adatnak el.

A zárt írásbeli ajánlatokat legkésőbb 1913. évi november hó 8-án délelőtti 9 óráig a becsérték 10%-át képező 2022 korona bánatpénzzel együtt — mely készpénzben teendő le, — alírott tömeggondnok kezéhez be kell nyújtani.

A benyújtott zárt írásbeli ajánlatok fölött

a csődválasztmány 1913. évi november hó 8-ik napjának délután 4 óra után tartandó ülésén határoz.

A csődválasztmánynak jogában áll a benyújtott zárt írásbeli ajánlatok mellőzésével nyomban szóbeli nyilvános árverést tartani, s mindkét eljárást utján jogában áll a csődválasztmánynak a legmagasabb ajánlatot is visszatartani.

Az ajánlattevők az árverés befejezéséig ajánlatukhoz kötvé maradnak, s a zárt írásbeli ajánlat benyújtásakor, vagy szóbeli árverés esetén az árverés megkezdése előtt kötelesek az árverési feltételeket tömeggondnok előtt aláírni.

A vételár négy részben fizethető. Kötelező vevő a bánatpénzt a vételár 25% o ra mint első vételár részletrre azonnal kiegészíteni. A második részlet — a mely a vételárnak szintén 25% o a — 1913. november 22-én fizetendő — a harmadik 25% o 1913. évi december hó 6-án — és az utolsó 25% o 1913. december hó 20-án fizetendő.

Ha a vevő a vásártól visszalép, — vagy a vételár részleteket pontosan nem fizeti — bánatpénzt elveszti, ugyisint elveszti a már befizetett részleteket is. — Jogában a választmánynak ez esetben a vevő terhére és veszélyére újabb árverést hirdetni s köteles vevő az újabb árverési vételár differenciáját a tömegnek megteríteni — ha azonban magassabb áron adatnék el, a külföldözetre igényt nem tarthat.

A vételár teljes kifizetéséig vevő az ingóságokra tulajdonjogot nem nyer, s azokat addig birtokába sem veheti.

Sem a tömeggondnok, sem a csődválasztmány az árak minőségéért és mennyiségéért szavatosságot nem vállal.

A vételi íletek az ígért vételáron felül vevőt terheli, s az az első vételár részlet lefizetésével egyidejűleg fizetendő.

Az eladás alá kerülő tárgyak lettára a tömeggondnok irodájában bármely nap délelőtti 8 órától — délután 5 óráig, — az árak pedig délután 2 órától — 4 óráig tömeggondnok közbejöttével megtekinthetők.

A csődlettár másolatát ivenkint 1 korona másolási díjért tömeggondnok bárki érdeklődőnek megküldi.

Csikszereða, 1913. évi október 22. napján.

Dr. Gál József,
csődtömeggondnok.

Szám. 921—1913. véghr.

Árverési hirdetmény.

Alírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a csikszeredei kir. járásbírósnak 1913. évi Sp. 561—32. számú végzése folytán Dr. Dávid László ügyvel által képviselt Berkovits Samu bádagos csikszereði lakos végrehajtató részére 88 kor. köveletés s jár. erejéig elrendelt kiegészítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 760 koronára becsült ingóságokra a csikszereði kir. járásbírósnak 1913. V. 514—1. számú végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap- és felülfoglaltatúk köveletése erejéig is, amennyiben azok kiegészítési jogot nyertek volna, alperesek lakásán Tuznárdudon leendő megtartása határidőül 1913. évi október hó 30. napján délelőtti 11 órája kiütetik, a mikor a bíróság

lefoglalt ingók és pedig gázfejlesztő gép teljes felszereléssel a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul el fognak adni.

Felhívatomk mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató köveletését megelőző kiegészítéshez jogot tartanak, amennyiben részükre a foglalás korában eszközteltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéséig alulról kiküldöttel írásban beadták, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár fölsőlegére fognak utaltatni.

Kelt Csikszereða, 1913. évi okt. 14. napján.
Ambrus Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

Sz. 744—1913.

Árverési hirdetmény.

Alulról kiküldött bír. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a csikszereði kir. járásbírósnak 1913. évi V. 1042. sz. végzése folytán Dr. Zakariás Manó ügyved által képviselt Kühne mezőgazdasági gépgyár végrehajtató részére 600 kor. köveletés s jár. erejéig elrendelt kiegészítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 1064 koronára becsült ingóságokra a csikszereði kir. járásbírósnak 1913-ik évi V. 1042. számú végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap- és felülfoglaltatúk köveletése erejéig is, amennyiben azok kiegészítési jogot nyertek volna, végrehajtást szándéko lakásán Csikszereða leendő megtartása határidőül 1913. évi november hó 4 napján délután 3 órája kiütetik, a mikor a bíróság lefoglalt ingók és pedig: 1 esztendő gép és borok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Felhívatomk mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató köveletését megelőző kiegészítéshez jogot tartanak, amennyiben részükre a foglalás korában eszközteltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéséig alulról kiküldöttel írásban beadták, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár fölsőlegére fognak utaltatni.

Kelt Csikszereða, 1913. okt. 18-ik napján.

Molnár Sándor,
kir. bír. végrehajtó.

920—1913. véghr. szám.

Árverési hirdetmény.

Alírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csikszereði kir. járásbírósnak 1913. évi Sp. 402—2. számú végzése következtében Dr. Sándor Gábor ügyved által képviselt Koczka Beláné csikszereði végrehajtató részére 267 kor. 20 fill. köveletés s jár. erejéig elrendelt kiegészítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 730 koronára becsült köveletés ingóságokra a csikszereði kir. járásbírósnak 1913. évi V. 464—1. számú végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap- és felülfoglaltatúk köveletése erejéig is, amennyiben azok kiegészítési jogot nyertek volna, alperesek lakásán Csikszereðsimon közösgben leendő megtartása határidőül 1913. évi október hó 31-ik napján délután 2 órája kiütetik, a mikor a bíróság lefoglalt ingók és pedig házi butorok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatúk az azokra kiegészítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. LX. t.c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csikszereða, 1913. évi október hó 14-én.

Ambrus Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

Értesítés!

Még a múlt iskolai év elején jelent meg Csikmeze térképével, leírásával ellátott tökéletes s kifogástalan

Csikvármegyei IRKA

mely a szakközégek teljes elismerésével találkozott első megjelenése percében. A címlap hátsó oldalán Csikvármegye teljes térképe van a legújabb beosztással megrajzolva, tisztán olvasható helység, hegy, folyók és határok megnevezésével. A címlap belső oldalán Csikvármegye rövid földrajzi leírása, szor-zótabla, iskolai- és egészségügyi szabályok. Az irka papírja elsőrendű, 8 lapból áll, vonalazva díjtandó, számtani és szépírási minta szerint. 2 fillér drb.-kint, nagy ára: 2 fillér vételár olcsóbb. Írását misem bizonyítja jobban, mint az 1 darab kelt el. év alatt 50 ezer Kapható a kiadó tulajdonosnál Csikszereðen:

Minta-füzeteket kívánatra ingyen

Szovboda Miklósnál, hol mindennemű iskolai tankönyv felszerelés és nyomtatvány kapható.

Tűzifavágás.

Értesitem Csikvármegye igen tisztelt közönségét hogy

BENZIN-MOTOR

füvrszégéppemmel bármily kevés mennyiségű tűzifát is — ugy helyben, mint vidék — felvágok. Gépemet házhoz szállítatom és kívánatra a felfűrészelt fát felaprítatom és elrakatom.

Zöldy Lajos,
Csikszereða.

Telefonszám: 23.

Levélpapír

ujdonságok Szovboda Miklós könyvkereskedésében Helyben

A jelenkor legújabb kályhája

VERSENY NÉLKÜL.

Perpetuum egyetlen házi berendezésű fűtővel folyton égető kályha

Legtakarékosabb fűtés.

Teljesen szagtalan! Éjjel nappal egyenletes kellemes meleg! Pontosan szabályozható hőmérséklet! Nincs korom! Nincs salak! Nincs por! Nincs kóros! Évenként csak egyszer kell befitetni!

Hirsch és Frank,

Budapest-Salgótarjáni gépgyár és vasöntő részvénytársaság. Budapest, VI. kerület Aréna-ut 128.

Mindenki muzsikálhat

WAGNER „Hangszer-Király”

különleges elsőrangú hangszereivel Budapest József-körút 15. sz. TELEFON: József 71.

Varázshogdú, felszereléssel 6 korona.
Csodaráztrombita, erős rézből 6 korona.
Varázsfuvola, ajándékkal 4 kor. Harmonika, tánc részere 10 korona. Óriási beszélőgép, kottákkal 40 korona. Javítási szakműhelyek! A milánói, párisi és londoni kiállítások aranyérem s érdemkeresztel kiténtetve. Fényképes arjegyzék ingyen!

Óvás! Ügyeljünk a „Wagner” névre és a 15-ös házszámra. 839—III.

PARFUMERIE „HEZ” ILLATSZERTÁR

Háztartási, kozmetikai, kötszerszereti cikkek nagyraktára, nagyban és kicsinyben. Budapest, VIII. Losonci-u. 13.

Reklámunk óriási eredménye

ujabb reklámakcióra írták, melynek nyomán tisztelt közönségünknek még nagyobb előnyöket biztosítottunk.

Ujabb előnyajánlatunk:

1 csoport 2 korona 50 fill. (19 drb.)

1 drb. üvegtégely francia arc- és kézínomító

1 drb. francia szappan (bármely illatban)

1 üveg francia parfüm (bármely illatban)

1 üveg francia brillantín (bármely illatban)

1 könyv (60 lap) angol powderpapír

1 csomag dr. Heider-féle tozpor

1 drb. francia fogkefe (csontnyéllel)

1 csomag amerikai Shampon hajmosópor

1 üveg valódi Johann Maria Farina kölnivíz

10 drb. szekrény-, ruháztatósó (francia Sachet-lap)

összesen 16 darab 2 kor. 50 fill. Portó 50 fillér.

Szállítások naponta eszközöltnék utánvét mellett. Négy koronán aluli megrendeléseknél portómentes áruátvitel céljából célszerű a pénz előre beküldeni (lehet helyegekben is), így a portó 50 fill. utánvételes szállítással 54 fill. Csomagolási költséget nem számítunk. Tizenhat oldalas illatszer és háztartási értesítőknek kívánságra ingyen és bérmentve küldjük.

Máma legjobb és legolcsóbb sörök csak a Sörgyárban

kaphatók. — Gyártelep és iroda:

Gál Ferenc

— gőzsörgyára Csikszeredán. Telefonszám 36. —

Értesítés! A n. é. közönségnek szives tudomására kívánom juttatni, hogy a közeledő **Haltottak napjára** gyönyörű kivitelű

Sírlámpákat

rendeltem. Színek: fehér és rózsaszínek lesznek, úgy hogy azokat már jövő hó 15-ik napján üzletemben megvásárolhatók lesznek, különösen felkerem a n. é. közönségnek szives figyelmét arra, hogy ezek a lámpák tartósak, sok gyertyát megtakarít, nem kell mindig gyújtani a gyertyát, ha szél kifújja, hanem szépen egy mint a villany lámpa világitási módozat **gyertya**, vagy mécsessel történik. Tisztelettel:

POGOTZKI ANDOR

Szemere László madártani állomása

CSIKSZÜGÖD.

Elvállalja madarak kitémését a legolcsóbb árak mellett.

Megjelent: A madártan és természet **KÉZIKÖNYVE**

131 oldalon 18 ábrával. Ár: 2-40 K.

Mesterséges fészekedvakra megrendelést elfogad.

A hasznos madarak megtelepítése révén parkokban, kertekben a rovarkárok megelőzése céljára kihelyezni.

Butor

olcsó bevásárlási forrása Csikszeredán Rákóczi utca (Hajnódi József vendéglős) helyiségében, hol csakis

Elsőrendű készítményű

butorok kaphatók, szolid kiszolgálás mellett. Ép oly kedvező árban és feltételek mellett mint a fővárosban. Raktáron tart teljes szoba berendezéseket és kellekkeit.

Teljes tisztelettel: Imre Árpád.

Tyukszem,

használat után. Üvegje 1 korona, postadíjjal 1, 30 K. Három üveg bérmentve 3 K.

híntőpor 48 óra alatt elmulasztja a kéz-, láb- és hónaljzúzást. 1 doboz 1 K. postadíjjal 1-40 K. 3 doboz bérmentve 3 korona.

Excelsior Takarmánymész

hizlalásra legalkalmasabb (40% foszforosavat tartalmaz), mellyel a disznóknál nagyon könnyen 300 kilo hizlalási súly érhető el. Alkalmazható azonfeül baromfi borsók, juhok, marhák, ökrök és lovaknál 1/4 kilo ára, mely hónapokig elég 5 kor. 80 fillér utánvétellel bérmentve. Utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett küldi:

Dr. Fleisch E. „Korona”-gyógyszertára Győr 99.

Mátrai Ignác

órák-, ékszerész- és gramfon-üzlete Csikszeredán.

Ajánlja dusan berendezett és legújabb szerkezetű

Inga-Zenit-, arany-, ezüst- és Omega zsebórákat.

Állandó nagy raktár valódi drágakövi ékszerekben.

A legújabb és legtekélyesebb, tiszta

Gramfonok- és lemezekből

szintén nagy raktárt tart, és gyári áron lesznek árusítva.

Látszerészi cikkek nagy választékban.

Olcsó árak!

Pontos kiszolgálás!

Sürgős figyelmeztetés!

Ha illatszer, piperezsappan, kozmetikai, arc- és kéz-ápolási, háztartási, hajápolási és általában mindenféle a kozmetikába vágó cikkeket a legjobból a legjobbakat olcsóbban a legolcsóbbnál akarja beszerezni, úgy kerje a harmadik kiadásban most megjelent

„ILLATSZER ÉS HÁZTARTÁSI ÉRTESTÖNKET” melyet ingyen és bérmentve küld:

„HEZ” illatszer- és háztartási cikkek szaküzlete nagyban és kicsinyben.

Budapest, VIII. Losonci-utca 13/hz.

POHARAS

Legjobb sör

a „Pilseni Ösforrás”

Egyedüli elárúsító hely:

Csikvármegye területén

CSIKSZEREDABAN

SÖR

özvegy Nagy Istvánné Zöldfa-vendéglője

hol mindennap frissen csapolva poharankint kapható.

Értesítés!

Tudomására hozom a n. é. helybeli és vidéki közönségnek, hogy raktárt tartok mindennemű

Cserépkályhákból

Elvállalom mindennemű cserépkályha és takaréktűzhelyek felállítását, átalakítását és takarítását, továbbá fűrdőkádak és hurokoltók kitémését fajenc porcellánból és minden szakmába vágó dolgokat pontosan és lelkiismeretesen eszközölök. Vidékre is kellet felvilágosítást nyújtok. Értekezni lehet MICHNA REZSŐ és VEJE cégnél Csikszeredában.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, maradok tisztelettel:

LUKÁCS FERENC,
cserépkályhás.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

Kölnivíz, kölnivíz-poudert és kölnivíz-szappan.

Kapható drogeriákban, gyógyszertárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni Kölnivíz szappant vizet és poudert,

ha nincs rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánzott JOHANN MARIA FARINA **Gegenüber dem Rudolfsplatz.** — Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánzott kölnivízet, kölnivíz-poudert és kölnivíz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az Ön lakhelyén, mert a világhírű cég képviselése **Holczer Emil Zoltán, Budapest VII. ker., Szigetvári utca 16. szám.**

Egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli, hol szerezhető be az eredeti minőség.